



The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 15. prosinca 2004.

Krist nas spašava i donosi mir i pravdu

Kateheza br. 42; uvodno čitanje: Psalam 72,12-19, Kraljevstvo mira i blagoslova (večernja četvrtka II. tjedna) On će spasiti siromaha koji uzdiše: / nevoljnika koji pomoćnika nema; / smilovat će se ubogu i siromahu / i spasit će život nevoljniku: / oslobodit će ih nepravde i nasilja: / jer je dragocjena u njegovim očima krv njihova. / Stog neka živi! Neka ga daruju zlatom iz Arabije: / nek mole za njega svagda / i vazda ga blagoslivljaju! Nek bude izobila žita u zemlji, / po vrhuncima klasje neka šušti k o Libanon! / I cvjetali stanovnici gradova / kao trava na livadi. / Bilo ime njegovo blagoslovljeno dovijeka! / Dok je sunca: živjelo mu ime! / Njime se blagoslivljala sva plemena zemlje, / svi narodi nazivali ga blaženim! / Blagoslovljen Gospodin, Bog Izraelov, / koji jedini tvori čudesa! / I blagoslovljeno njegovo slavno ime dovijeka! / Sva se zemlja napunila slave njegove! / Tako neka bude. Amen!

1. Bogoslužje večernje, koje slijedimo pomoću niza Psalama što ih ono sadrži, donosi nam u dva dijela i Psalam 72, kraljevski mesijanski himan. Nakon što smo već razmišljali o prvome dijelu (usp. rr. 1-11), sada je pred nama drugi poetski i duhovni korak ove pjesni posvećene slavnome liku kralja Mesije (usp. rr. 12-19). Moramo, međutim, odmah naznačiti da je završnica sadržana u posljednja dva retka (usp. rr. 18-19) zapravo kasniji bogoslužni dodatak Psalmu. Radi se, doista, o kratkom, ali snažno izrečenom blagoslovu kojim je trebalo zapečatiti drugu od pet knjiga u koje je židovska predaja podijelila zbirku od 150 psalama. Ova, druga knjiga započinje Psalmom 42, onom o košuti koji žeđa, sjajnom znaku duhovne žeđi za Bogom, a pjesan o nadi i razdoblju mira i pravde zaključuje taj niz psalama, dok završne riječi blagoslova uzvisuju djelotvornu Gospodinovu prisutnost, kako u povijesti čovječanstva, u kojoj "tvori čudesa" (Ps 72,18), tako i u stvorenome svemiru ispunjenom njegovom slavom (usp. r. 19).

2. Kako je to već došlo do izražaja u prvom dijelu Psalma, odlučujući element koji omogućuje prepoznavanje lika mesijanskoga kralja ponajprije je pravednost i njegova ljubav prema siromasima (usp. rr. 12-14). Oni imaju samo njega kao orijentir i kao izvor nade, jer je upravo on vidljivi predstavnik njihova jedinoga zaštitnika i pokrovitelja, Boga. Povijest Staroga zavjeta uči da su Izraelovi glavari, u stvarnosti, prečesto iznevjerili tu svoju obvezu, ogrešujući se o nemoćne, bijedne i siromašne. Upravo se stoga sada Psalmistov pogled upravlja prema jednom pravednome i savršenom kralju, utjelovljenom u liku Mesije, jedinom vladaru spremnom da potlačene "oslobodi nepravde i nasilja" (usp. r. 14). Hebrejski glagol koji je ovdje uporabljen dolazi iz pravničkoga jezika, a označuje zaštitnika nemoćnih i žrtava. Taj se glagol odnosi i na Izraela koji je "oslobođen" iz ropstva i potlačenosti pod faraonovom vlašću. Gospodin je prvi "osloboditelj-otkupitelj" koji na vidljiv način djeluje posredstvom kralja-Mesije, skrbeći o "životu i krvi" siromaha, svojih šticenika. "Život i krv" temeljne su značajke osobe i predstavljaju prava i dostojanstvo svakoga ljudskoga bića, prava koja se često krše od strane moćnika i silnika ovoga svijeta.

3. Psalam 72 završava, u svom izvornom obliku, prije zaključne antifone o kojoj je već nešto rečeno, usklikom u čast kralja-Mesije (usp. rr. 15-17). Taj je usklik sličan zvuku trube koji prati zbornu pjesmu čestitaka i dobrih želja upućenih vladaru, za njegov život, njegovo blagostanje, njegov blagoslov i za trajnost njegova spomena kroz vjekove. Radi se, naravno, o elementima koji pripadaju dvorskome stilu, koji ima svoje vlastite značajke, no te riječi dobivaju sada na svojoj stvarnosti u djelu savršenoga, iščekivanoga i željkovanoga kralja, Mesije. Prema jednoj od značajki mesijanskih pjesama, sva je priroda uključena u preobrazbu koja ponajprije ima socijalnu važnost: doba žetve donijet će toliko obilje žita da će polja izgledati poput mora klasova koji šume sve do gorskih vrhunaca (usp. r. 16). To je znak božanskoga blagoslova koji se u punini izliva na mirnu i spokojnu zemlju. Još i više, čitavo čovječanstvo, napuštajući i brišući svaku podjelu, okupit će se oko pravednoga vladara, ostvarujući na taj način veliko obećanje što ga je Gospodin dao Abrahamu: "njime se blagoslivljala sva plemena zemlje" (r. 17; usp. Post 12,3).

4. U liku toga kralja-Mesije kršćanska predaja naslutila je sliku Isusa Krista. U svome Izlaganju o Psalmu 72, sveti Augustin, iščitavajući ovu pjesan upravo pod kristološkim vidom, tumači da su bijedni i siromasi kojima Krist dolazi upomoć "narod onih koji vjeruju u njega". Spominjući se kraljeva o kojima je Psalam prije govorio, on još jasnije kaže da su "u taj narod uključeni i kraljevi koji mu se klanjaju. Nije im doista bilo mrsko postati bijednima i siromasima, to jest ponizno ispovjediti svoje grijeha i priznati se potrebnima slave i milosti Božje, kako bi ih taj kralj, Sin kraljev, oslobodio od moćnoga", odnosno od Sotone, od "lažljivca" i "jakoga". "No naš je Gospodin ponizio lažljivca, ušao u kuću jakoga, odnoseći njegove posude nakon što ga je bacio u lance; on je spasio siromaha od silnika i nevoljnika koji pomoćnika nema. To doista ne bi mogla učiniti nijedna stvorena sila: ni ona bilo kojega pravednoga čovjeka, ni ona anđela. Nije bilo nikoga tko bi nas mogao spasiti, a evo došao je on osobno i spasio nas" (72,14: Nuova Biblioteca Agostiniana, XXVI, Rim 1970, str. 809.811).

© Copyright - Libreria Editrice Vaticana